

Janusz Minkiewicz

Bestjalstwo czy obłęd?

Spoczątku wszystko szło naprzód normalnie. Tak jak u każdej przeciętnej piszącej damy. W dzieciństwie zapewne wierszyki, potem pensjonarskie pamiętniki, napewno próby powieści. Wreszcie przyszedł pierwszy druk w gazetach. Przeciwnie. Wylamywanie dawno otwartych drzwi. Jakies artykuliki, korespondencje, wrażenia z podróży, umieszczane w cnotliwych, mieszczańskich organach. W międzyczasie przysłała moda na reportaże.

Odrzucając pociąg do tematów krwawych, sensacyjnych, popularnych, a kasowych. W roku 1926-ym pani Wanda Melcer - Rutkowska publikuje w zbiorowej książeczce swój opis wypadków majowych. Wtedy jeszcze ma wyższe ambicje. Wydana powieść „Święta kucharka” nie zapowiada straszliwego upadku.

Wreszcie zaczęły się pojawiać reportaże „Wiadomości Literackich”. Wanda Melcer-Sztekera-owa potrafiła przez czas jakiś zachować nieco umiaru. W pierwszym jej reportażach można było często natknąć się na znamiona pewnej kultury literackiej, a nawet talentu. Po pewnym jednak czasie, już jako Wanda Melcer, pani ta wraz z utratą części nazwiska zaczęła tracić poczucie taktu. Jej feljeton zajmujący się wykrzyknikiem „k...a twoja mać” był wyraźną tego zapowiedzią. Wkrótce potem rozszała się już na całego w cyklu wywiadów i najbardziej drastycznych sprawozdań.

Intencje były niby słuszne, pocziwe. Współczucie dla prostytutki, biadania nad obrzeżaniami. Rozważania nad niewiedzą i co znaczy życie świadome, opisy tego co przechodzi nieświadome. Ale jak to wszystko podane! Z artykułów ulatniały się wyzwyty, reportaże pełne są typowej „niezdrowej sensacji”.

Tematy poważne potraktowane są w specyficzny, brukowy sposób. Nie widać tam rzeczywistego, szczerzego przebiegu, opisywanymi, tragicznymi przejawami życia. Raczej przebiega intencja zrobienia z siebie bojowniczki po krzywdzonych, pocieszycielki strapienych. To pewna, że pobudką pisania tych reportaży było nie współczucie i chęć dopomożenia ofiarom (bo czyż — w ten sposób można im pomóc?), lecz żądza hałaśliwej reklamy i, jak wszystko na to wskazuje, poprostu.... forsy.

Niesposób zapomnieć cynizmu, z jakim ta pełna tupetu dama opisywała swe perypetie w domach noclegowych, gdzie gnieździ się najstraszliwsza nędza

Warszawy. Z rozbrajającą beztroską, ze szczegółami w swym reportażu opowiadała, jak się przebrała za nędzarke, jak rozmawiała z kobietami, dla których kąt podłogi w stęchłym schronisku był rzadko osiągalnym skarbem. Nie dowiedzieliśmy się z tego artykułu, czy choć groszem wsparła te, na których nędzy zarobiła później swe autorskie honorarium. Wykorzystywanie najostateczniejszej nędzy dla własnej „sławy” i haniebnego zarobku stało się u Wandy Melcer publicznym nałogiem.

Ale w ubiegłą niedzielę przebrała się już miara.

Pomiędzy wygłoszony tegoż dnia pikantny („tylko dla kobiet”) odczyt, który zrownał panią Wandę Melcer z szeregiem pokątnych seksuologów, grających na najniższych instynktach rozhisteryzowanych mieszczyk i zidjociałych sawantek z „Ziemiańskiej”. Nie o tem teraz mowa.

Przed niewielu dniami umiera w pełni męskiego wieku Teodor Sztekker. Niespodziewanej śmierci towarzyszą tajemnicze okoliczności. Brukowce rozdają smutną sprawę, łączą ją niedwuznacznie z niedawnym sensacyjnym procesem o usiłowanie zabójstwa. Ulica jest rozgorączkowana. Łaknie podniecających wiadomości, czeka na kryminalny skandal. Tymczasem spotyka ją zawód. Sprawa cichnie bez rewelacji. Krocie bywalców cyrko-

wych zloszczą się, że wszystko minęło bez hałasu, bez dreszczu.

Niedługo jednak trwało zmartwienie cyrkowego tłumu. Spotkała wszystkich taka niespodzianka, że chyba nawet słynnego Miastka zatkalo i pomyślał sobie: — Dobrze, że to nie ja się z nią ożeniłem!

Ale żarty na bok. Odnegaj, pani Wanda Melcer, druga żona Teodora Sztekkera, miała czelność rozpocząć druk „feljetonów” pod tytułem: „Dlaczego zostałam żoną Teodora Sztekkera?”.

Jakże beznamiętnie wieje od tych słów! Uprzymiśnij sobie: Była żoną, wpila się w ciało ledwo pochowanego nieboszczyka i żeruje na jego zwłokach, zgarniając za to trupie pieniądze. Nie odstrasza jej nawet istnienie wdowy po Sztekkerze. Pani Wanda Melcer jest kobietą. Ale tu nie pora na dżentelmenię. Ś. p. Teodor Sztekker podobno nie miał lekkiego życia. Ale to, co spotkało go po śmierci, jest krzywdą nie mającą sobie równych.

I pomyśleć, że właściwie niema kary za podobne ekscesy. Cenzura, która występuje niepotrzebnie w tylu innych razach, w tym właśnie wypadku nie zareagowała. Trudno! Przestępstwo wobec etyki nie podlega cenzurze.

Bojkot towarzyski, jaki niewątpliwie nastąpi, nie opamięta rozwydrzonej do ostatnich granic

Z nauki i sztuki

Muzyka

— Karol Szymanowski w Anglii.

W ciągu ubiegłych dwóch tygodni bawił w Anglii znakomity muzyk i kompozytor polski, Karol Szymanowski. Pobyt jego dał okazję do szeregu audycji muzycznych, zarówno prywatnych, jak i publicznych, na których grano utwory Karola Szymanowskiego. Jeden koncert Szymanowskiego z towarzyszeniem orkiestry i przy udziale skrzypka Romana Totenberga odbył się w Glasgow. Następnie Szymanowski wraz z Totenbergiem grali sonaty i szereg utworów fortepianowych oraz skrzypcowych kompozytora polskiego w słynnej szkole Totnes, skąd koncert nadawany był przez radio zachodnio-angielskie. W radio londyńskim odbyła się również audycja, na której wykonano nową symfonię Szymanowskiego.

Ponadto w szeregu prywatnych domów miłośników muzyki w Londynie odbyły się wieczory muzyczne przy udziale Karola Szymanowskiego, poświęcone jego twórczości. Utwory polskiego kompozytora, które zresz-

ta częściowo znane są już w Londynie z programów koncertów Artura Rubinsteina i Bronisława Hubermana, przyjęte były wszędzie z najwyższym uznaniem.

Na wiosnę odbył się ma w Londynie w „Queen's Hall” wielki koncert symfoniczny pod batutą znanego dyrygenta, sir Thomasa Beechama, i przy udziale londyńskiej orkiestry symfonicznej, poświęcony całkowicie muzyce Szymanowskiego.

Nauka

— Tegoroczny laureat nagrody Nobla w dziedzinie chemii.

Tegoroczny laureat nagrody Nobla w dziedzinie chemii, prof. dr. Harold Clayton Urey urodził się w Ameryce w r. 1893 i odbył studia w uniwersytecie amerykańskim Montana. W r. 1923 uzyskał stopień doktora filozofii w Uniwersytecie Kalifornijskim. Od roku 1924 do 1929 był profesorem nadzwyczajnym chemii na Uniwersytecie Johna Hopkinsa, zaś od roku 1929 wykłada, jako profesor, najpierw nadzwyczajny, a od 2-ech lat zwyczajny, na słynnym Uniwersyte-

cie Columbia w Nowym Jorku. Prof. Urey jest również redaktorem czasopisma „Journal of Chemical Physics”. Na początku roku bież. otrzymał on medal Wollarda Gibbsa, który jest najwyższym odznaczeniem Amerykańskiego Towarzystwa Chemicznego. Nagrodę Nobla otrzymał za odkrycie izotopu wodoru (wodoru o innej wadze atomowej).

W „Kurjerze Polskim” czytamy: „niedzielny odczyt pewnej literatki, która od kilku dni odsłania czytelnikom pewnego pisma tajemnicę swojej alkiwy i sypani, odpowiadając na niezadane przez nikogo pytania, dlaczego wyszła z domu z zmarłego niedawno atlety, skończył się skandalem.

Przybyłe panie (prelekcja była w VIII-em audytorium Uniwersytetu Warszawskiego, red. Stanisław Piasecki wygłosił staraniem Koła Polonistów odczyt p. t. „Kry-

Mówią... piszą...

Oddać pieniądze!

W „Kurjerze Polskim” czytamy:

„niedzielny odczyt pewnej literatki, która od kilku dni odsłania czytelnikom pewnego pisma tajemnicę swojej alkiwy i sypani, odpowiadając na niezadane przez nikogo pytania, dlaczego wyszła z domu z zmarłego niedawno atlety, skończył się skandalem.

Przybyłe panie (prelekcja była

Kryzys liberalizmu w literaturze

Jutro odczyt red. St. Piaseckiego

Jutro, w środę, o g. 8-iej wiecz. w VIII-em audytorium Uniwersytetu Warszawskiego, red. Stanisław Piasecki wygłosi staraniem Koła Polonistów odczyt p. t. „Kry-

przeznaczona tylko dla pięci pięknej) uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Przeznaczona tylko dla pięci pięknej)

uznany w pewnej chwili, że tytuł odczytu: tajemnica kobiet szczęśliwych

nie ma nic wspólnego z jego treścią, czy brakiem treści i zaczęły domagać się zwrotu pieniędzy.

W odpowiedzi prelegentka zapadła w stan graniczny z katapultycznym odwręceniem.

A pieniądze za bilety nie zwrócono.

Stanisław Piasecki

Premiery teatralne

FEATR POLSKI: Ciekie czasy, Sztuka Edwarda Bourdeta. Przekład Jana Lorentowicza.

Edward Bourdet, autor całej kolekcji sztuk, obliczonych na dreszcz sensacji seksualnej (tematy: miłość lesbijska, homoseksualizm, mężczyźni na utrzymaniu u kobiet), tym razem rozwiązał swój kompleks babrania się w niernormalnościach erotycznych przez temat małżeństwa młodej, pięknej, zdrow